

ÅRSBERETNING 2022

AQUA Akvarium & Dyrepark

Den Selvejende Institution

AQUA Akvarium & Dyrepark

Protector: H.K.H. Prins Joachim

Ledelsen

Knud Bundgaard, adm. Direktør
Lisbeth Skovmand Høgh, Leder af AQUA Akvarium & Dyrepark
Bjarke Birkeland, Udstilling og oplevelse
Morgen Vissing, Zoolog, Dyr og drift
Ditte Bruun Jensen, Marketing
Anita Fangel, Service/salg

D.S.I. AQUA Akvarium & Dyreparks bestyrelse

Frank Borch-Olsen
FORMAND
Direktør, Frank Borch A/S

Thomas Kingo Karlsen
NÆSTFORMAND
Ejer, Kingo Karlsen A/S

Lars Hedegaard
Silkeborg Byråd

Annette Roed
Region Midtjylland

Jens Hausted
Adm. direktør, Dansk Kyst- og Naturturisme

Kim Nielsen Barslund
Silkeborg Byråd

Niels Thorslund
Regionsdirektør, Nordea

Helga Sandrof Jacobsen
Silkeborg Byråd

Tenna Riis
PhD, Professor, Aarhus Universitet

Et år fuld af travlhed trods uro i verden

Af Lisbeth Skovmand Høgh, Direktør

2022 blev et godt år for AQUA Akvarium & Dyrepark. Et år hvor corona ikke fik nævneværdig betydning. Hvor inflation, krig og stigende energipriser i stedet blev de nye udfordringer. 2022 var heldigvis også et år, hvor danskerne virkelig havde lyst til at komme ud og opleve.

Efter ophævelsen af tvangslukningen, der startede medio december af 2021, havde vi første åbningsdag lørdag d. 22. januar 2022 og det viste sig, at vi endelig kunne ryste COVID-19 af os.

Med stigende inflation, krigen i Ukraine og dennes effekt på energipriserne, var opmærksomheden og fokus dog stadig skærpet og på forhøjet niveau. Heldigvis blev det allerede fra marts klart, at der var masser af lyst til at besøge AQUA Akvarium & Dyrepark. Fra første kvartal og helt til afslutningen af fjerde kvartal oplevede vi stor tilstrømning til at opleve det at komme tørskoet under overfladen i de danske søer, opleve de danske dyr fra odder og bæver, stork og skarv til snog og salamander. Besøgstallet endte i 2022 på 120.815 - ikke siden 2013 har vi været over 120.000 besøgende. Det er vi meget taknemmelige over og tilfredse med. Antallet af besøgende som gerne vil besøge os igen og igen steg også og det er altid hyggeligt at kunne byde velkommen til årskortholderne, hvoraf mange i løbet af året bliver til velkendte ansigter.

I månederne op til vores højsæson blev vi færdige med den nye og mere moderne formulering af visionen. Den beskriver det mål som alt det, alle os i AQUA

Vision for AQUA Akvarium & Dyrepark anno 2022:

Vi er Danmarks nationale oplevelses- og videntcenter inden for formidling af dansk natur, der inspirerer og bevæger generationer til at ændre adfærd og bidrage, så vi sammen fremtidssikrer vores natur.

Akvarium og Dyrepark arbejder for i det daglige, peger tilbage på. Processen viste, at AQUA efter 29 år stadig har fokus på meget aktuelle emner – biodiversitet, naturbevaring og naturdannelse i Danmark.

Tirsdag d. 5. april blev udvidelsen af Dyreparken formelt overdraget til AQUA Akvarium & Dyrepark af Silkeborg Kommune. Borgmester Helle Gade holdt tale i haglvejrs uden at kny og kunne klippe den råde snor i solskin få minutter efter. Fra påskeferien blev det muligt for besøgende at gå gennem dådyrenes anlæg for at komme ud i den nye udvidelse af dyreparken. Selv om der først om nogle år vil komme nye dyr i området, valgte vi til gæsternes glæde at åbne området. Det giver

mulighed for at gå på opdagelse i skoven, slappe af og give ro til de mindstes middagslur, samt få viden om livet i skoven med hjem.

Arbejdet på udviklingen af AQUA fylder meget i hverdagen bag kulissen, men det er en langvarig og kompliceret proces, og uden en krystalkugle kan vi ikke se, hvornår de første nye dyr vil flytte ind i dyreparken.

Rundt i hele oplevelsen er der i 2022 lavet forbedringer og mindre nyheder. Både nye formidlingsinstallationer og nye legeelementer på legepladsen kom til.

Det blev fra sommerferien muligt at komme med vores dygtige naturformidlere i kano ud på Gudenåsystemet og opleve den helt specielle natur sammen med en guide, der kan fortælle om dyrene, planterne og de spændende biologiske sammenhænge, der kendetegner Søhøjlandet. Når viden og oplevelse kobles på en kanotur giver det fantastiske forudsætninger for en helt unik outdooroplevelse for hele familien.

Ud over de faste udstillinger og fodringer blev der naturligvis også i 2022 afholdt adskillige spændende og indholdsrige temawEEKENDER. Det er særlige dage, hvor vi går dybere ned i forskellige emner om dansk natur. Det giver de besøgende ekstra mulighed for at prøve kræfter med nye aktiviteter og på den måde få ny viden med hjem. Vi har generelt et stigende aktivitetsniveau i forbindelse med formidling af viden og oplevelser om den danske natur. Derfor blev der for andet år i træk fastansat endnu en formidler, så vi kunne nå endnu flere i vores arbejde for naturdannelse.

Sammen med Silkeborg Kommune har vi opstartet et projekt, hvor vi formidler og viser hvordan borgerne kan bidrage med at styrke biodiversiteten. Zoolog Morten Vissing viser og fortæller om, hvordan man skal lave og indrette et vandhul i haven rigtig, så det bliver nemt for de vilde dyr at flytte ind og hvordan haven generelt kan blive mere værdifuld for vores hjemmehørende arter.

Sammen med Dansk naturfredningsforening, Danmarks Jægerforbund, Dyrenes Beskyttelse deltager AQUA Akvarium & Dyrepark i projektet "Fokus på mårdyr" sammen med forsker fra Århus Universitet, Morten Elmeros. Et vigtigt projekt, der over en treårig periode skal øge vores viden om mårdyrenes liv i Danmark.

Denne type naturbevarende indsatser er en vigtig del af vores arbejde også selv om, det måske er den mindst kendte del af formålet med AQUA Akvarium & Dyrepark.

Stærkt tilbage efter corona

Af Bjarke Birkeland, Leder af Udstilling og oplevelse

2022 har været det første år siden Corona-epidemien ramte landet, hvor antallet af brugere nåede niveauet fra før nedlukningerne. Det glæder os naturligvis, at så mange har lyst til at komme ud i naturen og lære mere om vores fantastiske verden.

Statistik

	Antal brugere 2022	Antal brugere 2021	Antal brugere 2020
Dagtilbud			
	2.214		
Grundskole			
Silkeborg kommune	3.897 (431)*	3.508	2.632
Andre kommuner	3.322	2.857	696
Ungdomsuddannelse			
Silkeborg kommune	53	28	110
Andre kommuner	1.056	898	568
Videregående uddannelse			
	226	653	303
Efteruddannelse/Kursus			
Silkeborg Kommune, Grundskole	29	0	0
Silkeborg Kommune, Dagtilbud	327		
Firma/Forening			
	1.218	112	30
Sommerskole			
	610	510	300
I alt	12.952	8.566	4.639

I 2022 har der samlet set været en del flere besøgende til formidlingsoplevelser og undervisning end i de foregående år. Ophævelsen af Corona-restriktionerne i starten af året har utvivlsomt gjort det noget lettere for vores brugergrupper at besøge os i løbet af året, og samarbejdet med Silkeborg Kommune om udvidelsen af naturvejledningen på dagtilbudsområdet har samlet set givet en stigning i antal brugere på 30% i forhold til 2021.

Besøgstallet for ungdomsuddannelser både fra Silkeborg Kommune og andre kommuner er steget i forholdt til 2021. Det samme er tallet for sommerskole, besøg fra firmaer og foreninger samt lærere og pædagoger på kursus og efteruddannelse. Den store stigning skyldes naturligvis især ophævelse af restriktionerne. Samlet set er det totale antal brugere af formidlings- og undervisningsforløb steget med 51 % i forhold til året før.

Styrkelse af formidlingen

I takt med en stigende efterspørgsel på vores formidlingsture og undervisnings-

Oversigt over antal brugere, som AQUA Naturfagscenter har haft kontakt med i 2022.

**Tallet i parentes angiver den del af formidlingen for lokale skoler, der har foregået på skolerne/i skolernes nærmiljø.*

forløb har vi i 2022 haft mulighed for at udvide vores faste formidlingsteam med vores nye kollega Anne Birkeland. Anne er uddannet natur- og kulturformidler og er en fantastisk formidler, som fanger både børn og voksne når hun formidler om Danmarks natur.

Tryk på temaweekender

I 2022 har vi afholdt ekstra mange temaweekender og feriearrangementer. Temaweekender bruger vi som en særlig indsats til at zoome ind på særlige emner/nicher i dansk natur og give vores gæster en ekstraordinær oplevelse. Vi kan på tilslutningen og tilfredsheden ved vores gæster se, at disse særlige weekender fungerer rigtig godt, og vi vil derfor forsætte med flere temaweekender i 2023.

Indsats for sårbare borgere

I 2022 afholdt vi i samarbejde med Silkeborg kommunes outdoor sekretariat og Naturstyrelsen 2 forløb for sårbare borgere. Forløbene hedder ”Natur på recept” og er et forløb der strækker sig over to måneder. Her er en række borgere, der er stress-, angst- eller depressionsramte ude to gange om ugen med en naturvejleder, hvor natur og naturformidling bruges til at give borgerne en højere livskvalitet. Resultaterne fra de 2 forløb har været virkelig gode og AQUA Akvarium & Dyrepark har efterfølgende forsat med at tilbyde deltagerne fra de 2 forløb formidlingsture ud i naturen omkring AQUA Akvarium & Dyrepark, da vi kan se, vi her gør en forskel.

Flere børn på natur-camps

AQUA Akvarium & Dyrepark’s indsats for at formidle dansk natur i skolebørns ferier er i 2022 styrket. Således afholdt vi både påske-, sommer- og efterårs-camps for børn, der brænder ekstra meget for dansk natur. Her prøver børnene af være dyrepasser for en dag, være på smådyrsfangst, kanotur og ud og se om de kan fange deres første fisk i naturen.

Formidling for de yngste

Med målet om at formidle dansk natur for alle aldre har vi i 2022 været involveret i en række nye samarbejder. Et af dem resulterede i bogen ”Robin Ridderhat og de rødlistede arter” – en børnebog for de mindste, der formidler om Danmarks natur. Her har vores biolog og formidler, Trine Henriksen samarbejdet med Silkeborg Bibliotek og en dygtig børnebogsforfatter og sammen fået skabt en superfin bog.

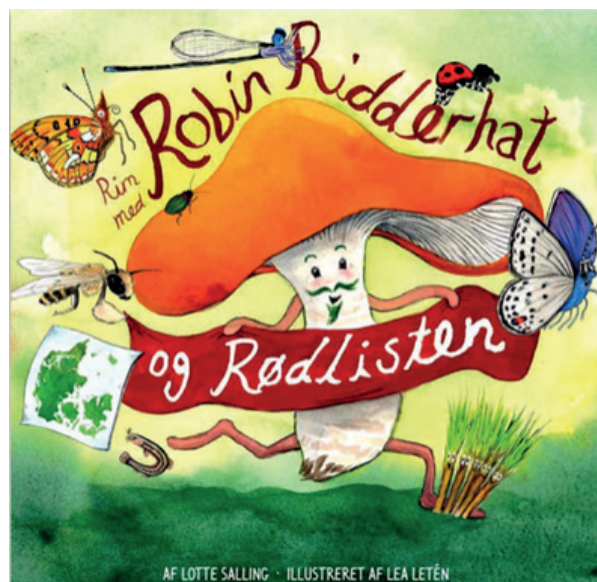
Den fine bog indeholder masser af rim om bævere, svampe, mosser og andre dyr fra den danske rødliste, som er en oversigt over, hvor truede arterne er, og hvor stor risiko der er for, at de rødlistede arter uddør.

Pædagoguddannelsen VIA Ikast

Det gode samarbejde med pædagoguddannelsen i Ikast er i 2022 blevet videreudviklet. Vi holder fortsat i AQUA Akvarium & Dyrepark natur-uge for alle 1. års studerende. Her folder vi ”Natur, udeliv og science” ud og de studerende får en tydelig kobling mellem teori og praksis. Derudover har vores nye kollega Anne også varetaget en del af de studerendes undervisning i natur, udeliv og science ude på pædagoguddannelsen. Vi er glade og stolte over at se, at et eksternt læringsmiljø som vores inddrages i flere samarbejder, når det gælder om at få formidlet natur og naturdannelse.

Naturkræfter

Naturkræfter er et friluft- og træningstilbud til mænd, der har eller har haft kræft. Tilbuddet har nogle år på bagen, og også i 2022 var der god brug for tilbuddet,

der har været en stor succes. Selve træningen foregår udendørs i skovene omkring Silkeborg, og tilbuddet er etableret som et samarbejde mellem Silkeborg Kommune og Naturstyrelsen. Arbejdet består bl.a. i naturpleje, og de konkrete opgaver under åben himmel samt møderne i AQUA Akvarium & Dyreparks bålhytteområde til bål, kaffe, snak og socialt netværk, er noget som deltagerne sætter stor pris på. Det gør naturvejlederne og de besøgende skoleklasser her på stedet også, da det giver anledning til, at alle mødes på tværs af generationer i samme område og får en snak med hinanden om livets store og små emner.

Danmarks Outdoor Festival

Vi er også aktive under Danmarks Outdoor Festival, der holdes første weekend i september. Vi støtter op om arrangørerne Outdoor 365 og bidrager på flere punkter til at gøre dagene spændende og festivalen udbredt over hele byen. Ud over en temaweekend med flere forskellige outdooraktiviteter koblet sammen med formidling om naturen, 50 % rabat til alle festivaldeltagere med armbånd deltager AQUA Akvarium & Dyrepark også i skoledagen Fed Friluft Fredag, hvor kommunens elever får mulighed for at komme ud og opleve og lære med outdoor som fællesnævner. AQUA tilbød også en exceptionel mulighed for festivaldeltagere for at overnatte i sit telt midt inde i dyreparken, hvor vi arrangerede flere aktiviteter også i løbet af de meget sene aftentimer.

DYRENE

2022 i dyre- og driftsafdelingen

Af Morten Vissing, Zoolog, leder af Dyr og drift

Begivenhedsrigt år i Danmarks Oddercenter

AQUA Akvarium & Dyrepark fungerer som Danmarks Oddercenter og har forpligtet sig til at hjælpe den danske bestand af europæiske oddere. Opgaven består både i at fungere som et videns- og kompetencecenter, bl.a. ved at bistå forskere, andre ZOOs og vildplejestationer, i situationer hvor den årelange erfaring og vidensbank som AQUA

ligger inde med kan afhjælpe forskellige udfordringer. AQUA Akvarium & Dyrepark har også, som det eneste sted i Danmark, tilladelse til at pleje nødstedte oddere.

Vores odderunge Albert blev i maj sendt til Gran Paradiso National Parks oddercenter i de italienske Alper, der i forvejen har fire hunodder.

Som en del af vores internationale samarbejde omkring europæiske oddere deltog Morten Vissing i the International Otter Congress i Nice i Frankrig og besøgte efterfølgende vores hanodder Albert i hans nye omgivelser i Italien. Efterfølgende blev Morten Vissing optaget som medlem af IUCN-SSC Otter Specialist Group, der er en faglig gruppe, der arbejder med forskellige arter af oddefamilien og rummer eksperter fra hele verden.

I august fik vi to nye unger i vores anlæg, en han og en hun, der allerede få dage efter de var født blev optaget i det europæiske avlssamarbejde. De to unger fik ved en navnekonkurrence navnene Bindi og Barney og de skal næste år sendes til forskellige ZOOs i Europa. Vi fik i marts indleveret en odderunge i pleje og i december kom endnu en forladt odderunge. De var begge hunodder og blev opfostret på dispensation fra Miljøstyrelsen. Ungen fra marts udlånes til Fjord og Bælt, mens ungen fra december beholdes, så den med tiden kan erstatte vores gamle hunodder.

En almindelig hverdag med udfordringer og succeser

Vi har stadig ikke fået unger hos vores grævlingepar og vi søger en yngre han, da den gamle hangrævling formentlig ikke er i stand til at lave unger. Det er ikke en nem opgave og vi står nu for 5. år på venteliste.

Vores bævere fik igen 3 unger i juni, ungerne fra sidste år deltager i plejen af de nye unger og hjælper med at ordne deres pels og hente mad ind i hulen, de store unger vil i naturen forlade boet til næste forår og vi håber at kunne finde nye hjem til dem.

Vores hunmink døde desværre i februar måned meget pludseligt af akut lungebetændelse. Sandsynligheden for at skaffe en hun til en ældre han og udfordringen ved sammenlukningen betød, at vi desværre var nødsaget til at aflive hannen kort tid efter. Det blev besluttet at minkanlægget derfor midlertidigt kunne anvendes til de indleverede odderunger.

om hegningen omkring dyreparken, så denne situation undgås. Det lykkedes at identificere en hanstork fra Polen, der var i overskud og vi modtog derfor en ny fra Warszawa Zoo. De har en redningsstation for tilskadekomne storke. Vores hanstork havde haft en brækket vinge, da han blev indleveret til Warszawa Zoo og kunne ikke genudsættes. Han er derfor blevet sendt op til os og vi håber storkeparret finder ud af at yngle næste år.

Arter og antal dyr i AQUA Akvarium & Dyrepark 2022

Dyregruppe	Arter	Dyr
Padder/amphibians	9	111
Fisk/fish	30	3776
Krybdyr/reptiles	10	48
Fugle/birds	4	16
Pattedyr/mammals	15	69
Hvirvelløse dyr/invertebrats	5	87

I januar lånte vi en gedebuk fra Hansenberg Dyrepasserskole. Dværggederne fik hver et kid, 3 gimmere og 4 bukke. Kiddene fungerer lige så godt i anlægget som de voksne individer, hvor stensætningerne bruges flittigt til at træne klatring og gæsterne til at klø sig til stor glæde for både kid og børn – og voksne!

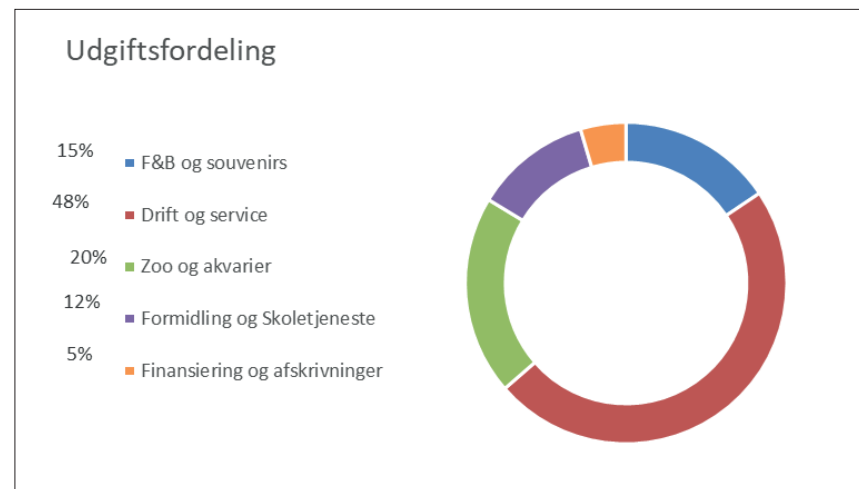
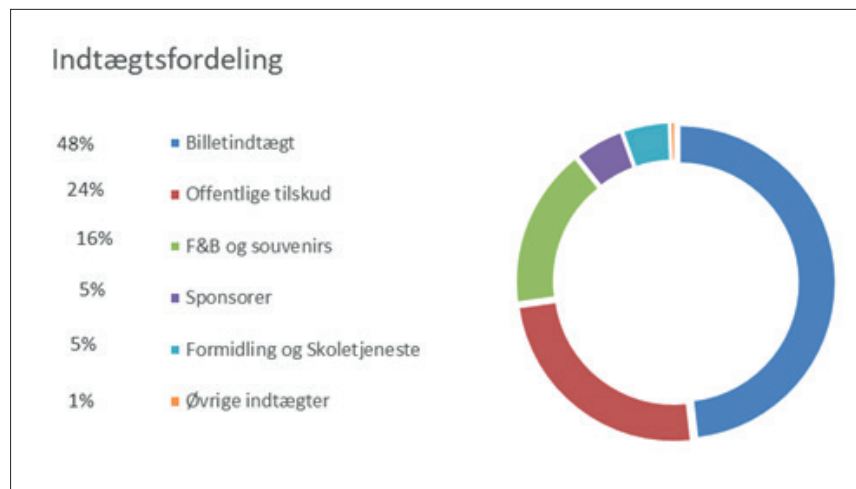
Skarverne ynglede usædvanligt tidligt i år og fik allerede i marts tre unger.

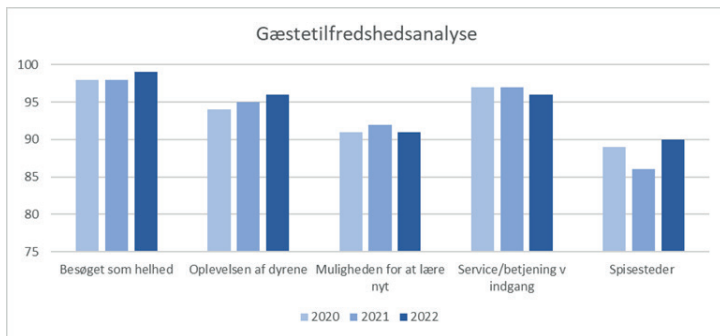
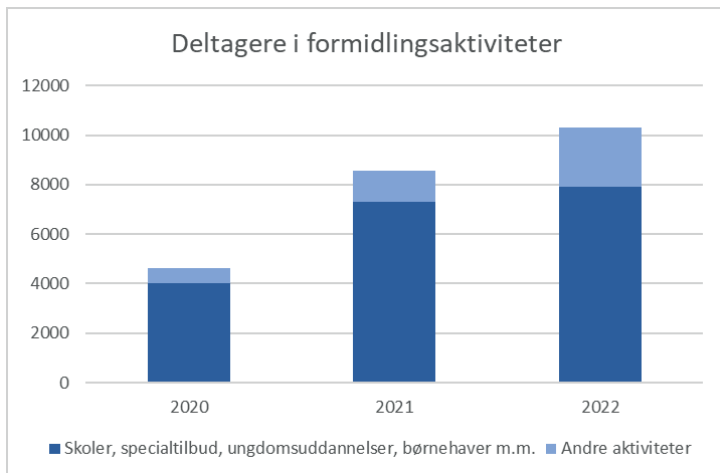
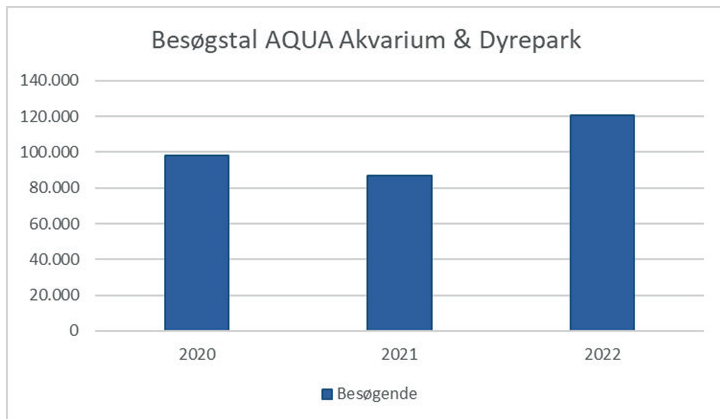
Vores hanstork blev desværre taget af en ræv i det sene efterår. Som andre med fugle kan ræve være en udfordring, da ræve er dygtige til at finde måder at forcere hegningen på. Der blev naturligvis taget hånd

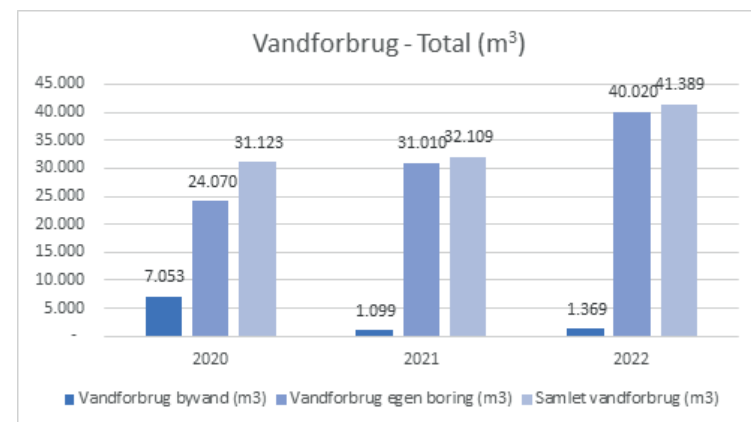
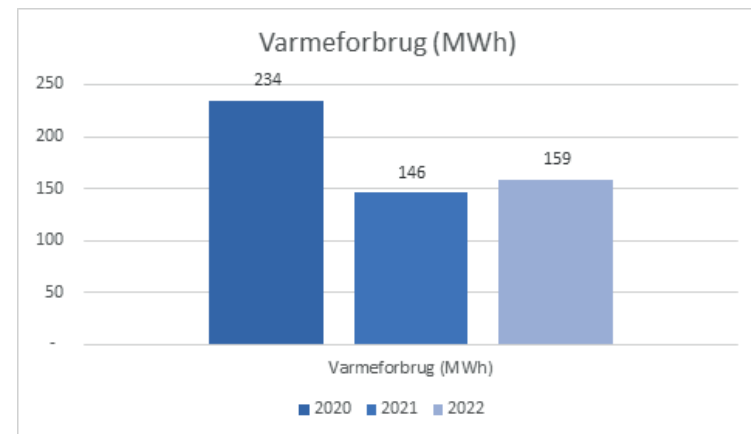
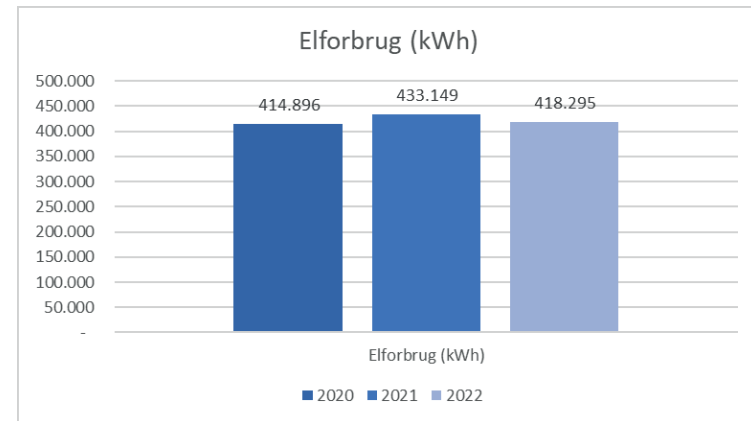

AQUA AKVARIUM & DYREPARK I TAL

SPONSORER

Vores sponsorer

AQUA Akvarium & Dyreparks arbejde for den danske natur støttes økonomisk af en række virksomheder. Vi er utrolig taknemmelige for denne støtte og den opbakning vi mærker. Det er et væsentligt bidrag til de aktiviteter, vi arbejder med både inden for hegnet og naturbevarende projekter uden for hegnet. Uden sponsorerne støtte ville vores samlede virke, vedligehold af de forskellige udstillinger og driften af alle anlæggene samt vores indsatser i naturbevarende projekter ikke være mulig.

Der skal derfor lyde en stor tak for uvurderlig støtte til:

Mallesponsor:

AB Catering

Ørredsponsor

BDO
Bradals Produkthandel A/S
GMB Ejendomme
Jyske Bank
KeepFocus
Kingo Karlsen A/S
Kølegruppen A/S
SOTEA

Aborresponsorer:

Gustav Hansen, murer & entreprenør
Premier Is
Midtjyllands Avis
Fjord Seafood A/S
FoodService Danmark A/S (Dagrofa)
PROCES-DATA A/S
Jydsk Miljø A/S
Lynge Papir & Kontor A/S
Raunstrup A/S
Revisionshuset Tal & Tanker
Njord Law firm

Hundestejlesponsorer:

Tikma A/S
Ribu Inventarsnedkeri A/S
H. Reimar Nielsen Ejendomsselskab A/S
Deloitte
Elfac
Funder El- service A/S
Dansand A/S
Danske Bank
Garmester Gjerulff A/S
Ready2Clean
Pederstrup Vognmandsforretning
kaastrup andersen a/s
X-press Totalservice A/S
Silkeborg Gulvbelægning A/S
D.A.I. A/S
Herm. Rasmussen A/S
Bent Brandt A/S
Middelfart Sparekasse A/S
Motorcentrum A/S
Muremester Ove Hansen ApS
Landinspektørfirmaet LE34 A/S
Kamark Grafisk A/S
Midtjysk Malerforretning
Henning Mortensen A/S
Grønne Silkeborgs Mæglere
LINAK Danmark A/S
A. Winther A/S
Silkeborg Business

